INUIT ATAQATIGIIT
INATSISARTUNI

UKA2026/52

28. september 2026

Paarma Lund Kreutzmann

Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke initiativer vi bør iværksætte med henblik på at forebygge den stigende personfarlige kriminalitet blandt børn og unge under 18 år.
(Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit)

Inuit Ataqatigiit har hele tiden fokus på at sætte de bedste mål for vores lands unge og give dem bedste vilkår. De meste af det vi laver har vi vores lands børn og unge i vores tanker.

Det er rigtigt at vi i de senere år hører og ser at der stadigvæk er flere børn under 18 år som begår kriminalitet, især har vi bemærket at grupper af unge som begår alvorlig kriminalitet.

De kriminelle handlinger der omtales, er ikke blot tyveri, men personfarlig kriminalitet som sågar også medfører dødsfald.

Psykisk vold, manglende respekt for voksne og også stærke voldshandlinger for ældre uskyldige mennesker som de måder ude på gaden.

Sådanne handlinger accepterer Inuit Ataqatigiit ikke, og vi ønsker hurtigt at sætte målrettet ind med initiativer. Vi er enige i Naalakkersuisoq for børn og familiers udtalelser i svarnotatet, og vi støtter at man fortsætter med de nye initiativer der er igangsat.

Vi mener at der skal skrides hurtigere ind med reaktioner og at man også kommer med reaktioner på første kriminelle handlinger. Inuit Ataqatigiit respekterer børnerettigheder, og selvfølgelig skal børn og unge have rettigheder. Desuagtet skal den voksne være voksen og barnet skal være et barn. Man skal kunne sætte grænser for børn og der skal være konsekvenser når man bryder sin grænse, også når barnet blot er 14 år.

Dette kan sagtens medføre mindre stigning administrative o.l. opgaver, men det skal ses som en handling som giver en bedre fremtid. Hvis vi skal opdrage børn til at blive stærke, med selvtillid og til at kunne modstå problemer, må vi give dem tryg opvækst. Vi skal have fokus på at de får god opdragelse fra deres forældre, det vil sige vi skal bane vej for tidlige forebyggende indsatser. Forebyggelse skal vi have fuld fokus omkring.

Vi skal altid have i fokus at skulle stille krav overfor vores børn. For eksempel skal vi arbejde for, gennem lovgivningen give mere åben og mere klare muligheder for at 13-årige kan få mulighed for arbejde. Det er

lovligt at børn på 13 år kan få arbejde. Men vi mener at vi må overveje hvor og hvordan en 13-årig skal kunne arbejde. Det skal ikke være sådan, at en 13-årig skal arbejde hårdt, men vi mener at der er for få muligheder idag. Hvem vil stoppe at et barn ønsker at arbejde 2-3 timer efter skoletid?

Vi skal drøfte om hvordan vi i større grad kan samarbejde med virksomheder og hvordan vi på en mere fleksibel måde opnår om hvordan de kan beskæftige de unge.

Vi kan ad denne vej bane vej for at de gennem påtagelse af ansvar give dem mulighed for at komme ud af den deroute som de går igennem og dermed kan de få erfaringer med selv at kunne tjene deres egne penge. Der skal være flere Kalaallit som ønsker at arbejde, og vi tror på, at man gennem mål i levet og med personlige værdier kan komme længere væk fra kriminalitet.

Man kan forestille sig andre initiativer, for eksempel kunne vi have flere fritidstilbud ved hjælp fra frivillige som hengivent gør en indsats og sådanne initiativer skal vi udvikle. For børn under 18 år som begår kriminialitet skal i større grad aktiveres.

For eksempel besøgte vi sidste år folk som arbejdede med børn/unge drenge som var anbragt udenfor hjemmene. Der nævnte personalet at det var nødvendigt at have omfangsrige tilbud til de børn de modtog. For hvis man ikke gjorde det, så kom de lettere ind i kriminalitet i byen. Men vi ved at det ikke kun er børn der er anbragt udenfor hjemmene der begår kriminalitet, dette er vigtigt at have i erindring.

Som jeg tidligere nævnte, må vi se på lovgivningen om hvilke konsekvenser der skal være for børns førstegangskriminalitet. Uden at skulle anbringe dem kunne vi benytte vores kulturelle skikke og procedure vi har her i landet.

Vi mener at manglende reaktion også er omsorgssvigt, derfor håber vi at denne debat medfører flere initiativer.

Med disse bemærkninger takker vi for denne vigtige forslag til forespørgselsdebat.